

Utskottsterror i USA

Den amerikanska kongressen, eller rättare sagt dess båda kamrar var för sig, har såsom de flesta andra representationer obegränsad rätt att tillsätta utskott för utredningar. I praktiken har utskottsväsendet i USA blivit av exceptionell betydelse. Dels så att utskottens inflytande på kongressens verksamhet är utomordentligt stort; bland annat kan utskotten genom att inte avge betänkande rörande förslag i realiteten på egen hand avslå dem. Dels kan utskott — eller om man så vill kommittéer — tillsättas för ändamål som inte har omedelbart samband med i kongressen väckta förslag, t. ex. för att granska vissa sidor av förvaltningens verksamhet. Denna möjlighet, alltmera utnyttjad under senare tid, är desto viktigare som utskotten har rätt att inkalla personer till förhör under ed. Självfallet kan inte utskotten ge direktiv åt förvaltningsorganen eller domstolarna, men de kan genom sina utredningar och förhör inom en vid ram påverka dessa organ och den allmänna opinionen.

Detta utskottsvälde i specialfrågor, som utvidgats samtidigt som regeringens ledning av kongressens arbete i stort blivit mera markerad, har i många ryktbara fall varit av obestridligt värde. Missförhållanden och korruption har avslöjats, omstridda förlöpp har klarlagts, förbättringar inom förvaltningen har framtvingats; resultaten har ofta erinrat om dem som i Sverige vunnits exempelvis genom de av regeringen tillsatta Adals- och Kejnekommissionerna. Men inte minst under senare år, i samband med de antikommunistiska aktionerna och utrensningarna, kan man tala om en utskottsterror — en grupp personer som inte kan ställas till ansvar är genom sina undersökningar i stånd att misstänkliggöra enskilda, vilseleda opinionen och öva den starkaste påtryckning på skilda förvaltningsorgan.

Beträffande det beryktade, av representanthuset tillsatta utskottet angående oamerikansk verksamhet har dessa förhållanden nyligen belysts i ett omfattande och grundligt ar-

bete av juristen och politologenskaparen Robert K. Carr (The House Committee on Un-American Activities, Cornell University Press). Med stöd av ett omfattande och i detalj framlagt material riktar Carr en hård kritik mot det behandlade utskottet för tiden 1945—1950 (1945 blev utskottet, som sedan 1938 varit ett tillfälligt undersökningsutskott, en permanent institution enligt husets arbetsordning). Utskottet har, skriver Carr, i första rummet inriktat sig på att "få fast" enskilda personer; förhören har ofta blivit likvärdiga med rättegångar och lett till att de misstänkliggjorda förlorat sina anställningar och sitt goda rykte. Genom utskottet har den hets inom förvaltning och folk uppmuntrats som de allra senaste åren kulminerat i McCarrans "skamliga angrepp på unionella tjänstemän och privatpersoner". Förvaltningen har demoraliserats och medborgarnas omdöme förvridits genom jakten på misstänkta och de s. k. lojalitetsproven; i många amerikaners ögon har just genom detta kongressen blivit diskrediterad. Den intellektuella moraliska atmosfären har förgiftats: "utskottet har kommit oss att misstro varandra; det har gjort oss misstroga mot organisationer som utgör själva grundvalen för vår demokratiska ordning." I stort sett gäller detsamma, skriver Carr, om den "Judiciary Committee" inom senaten som har liknande uppgifter och som intill detta år letts av den ökände Pat McCarran.

Den bild som på bortåt 500 sidor tecknas av det nämnda husutskottets verksamhet bestyrker i övermått Carrs kritik. Politiker som i första rummet tycks vara inställda på att göra sensation och vinna hätska och okunniga väljare håller förhör som till stor

ruption och vanstyrelse (muckkraking) i början av 1900-talet. Sedan 1912 var Willa Cather blott författarinna. Om hennes personliga liv tycks föga vara känt. I sitt testamente förbjöd hon ovillkorligen allt utnyttjande av brev. Ingenting finns berättat om kriser eller problem, ingen kärlekshistoria, ingen stor olycka, ingen våldsam inre konflikt. År 1922 ingick hon i episkopalkyrkan; hennes böcker tyder på förstälse och sympati för katolicismen, men inte på någon intensiv religiös upplevelse.

En rad biografiska och analyserande arbeten har ägnats Willa Cather under de senaste åren. Den för sina försök till sociologisk litteraturforskning bekante David Daiches bok kom 1951; den är föga betydande, men innehåller några utförda synpunkter. Samma år kom Mildred Bennetts *The World of Willa Cather* med intressanta uppgifter om relationer mellan romanerna och den personliga och geografiska miljön (vidstående bild är hämtad ur boken). I år har E. K. Brown (jämte Leon Edel) i *Willa Cather, A Critical Biography* (Alfred A. Knopf, 4 dollar), publicerat ett helt enkelt lysande arbete, som främst gäller hennes konstnärskap; hon framställs här som Henry James stora efterföljare inom amerikansk litteratur. Samtidigt har hennes gamla väninna Edith Lewis, med vilken hon under många år sammanbodde, utgivit *Willa Cather living* (Alfred A. Knopf, 3 dollar), en blandning av biografi och memoar; Edith Lewis bok var tillgänglig för E. K. Brown då han skrev det nyssnämnda arbetet.

HERBERT TINGSTEN

Följande översättningar till svenska av Willa Cathers verk föreligger (originalets titel och utgivningsår meddelas inom parentes): *Lärksången, 1920* (*The Song of the Lark, 1915*); *Ett förlorat ideal, 1924* (*A Lost Lady, 1923*); *Professorns hem, 1927* (*The Professor's House, 1925*); *Av allt ditt hjärta, 1936* (*Lucy Gayheart, 1935*); *Landet långt borta, 1938* (*Death Comes for the Archbishop, 1927*); *Min Antonia, 1939* (*My Antonia, 1918*); *Skuggor över klippan, 1940* (*Shadows on the Rock, 1931*); *Sapphira och slavinna, 1941* (*Sapphira and the Slave Girl, 1940*); *O, pionjärer, 1948* (*O, Pioneers, 1913*; tidigare översatt med titlarna *Hell, banbrytare, 1919* och *Banbrytare, 1943*); *De bästa åren och andra noveller, 1950* (*The Old Beauty and Others, 1948*).

del består av grova anklagelser, försök att beslä vederbörande med tvetalan, ovidkommande och insinuanta frågor, tarvlig demagogi i komisk eller sentimental genre. Särskilt framträdande i dessa travestier på domstolsförhör är fräckheten i behandlingen av personer som är rädda och den simpla åhutningen av dem som vågar reagera inför utmaningar och oförsämdheter. En föreställning om lågheten i det hela ger J. Parnell Thomas (ordförande under några sessioner) av munterhet ackompanjerade beskrivning av Frank Sinatra "som ett slags mrs Roosevelt i byxor" eller Mississippiledaren John Rankins försök att identifiera kommunism och judendom. Det bör betonas att nuvarande vicepresidenten Nixon, som var medlem av utskottet, enligt Carr hörde till de mera korrekta och moderata, även om han vid vissa tillfällen tycktes utnyttja sin ställning för att få politisk reklam.

Utskottet för oamerikansk verksamhet hör till de mest komprometterande inlagen i kongressens arbete. Det är emellertid inte svårt att finna andra exempel på urartning i utskottens metoder. Vid läsningen av det förhör som senatens utrikesutskott underkastade den till ambassadör i Moskva utsedde Charles Bohlen blir man förvånad över tonen och tekniken. Höll Bohlen på "återhållandets" eller "befrielsens" politik, hade han inte läst Burnhams utmärkta bok, hade han något att anmärka mot Eisenhowers och Dulles deklARATIONER — sådana frågor haglade från senatorerna Hickenlooper och Ferguson och besvarades på ett sätt som tydde på en nästan ängslig vilja att vara till lags.

Värst är för närvarande senator McCarthy's underutskott för granskning av förvaltningens verksamhet. Som exempel kan tas det nära nog otroliga förhöret med redaktören för The New York Post, James A. Wechsler. Anledningen till Wechsler's inkallande var att en av hans böcker påträffats i ett statligt amerikanskt bibliotek i Europa; syftet var uppenbarligen att diskreditera

Wechsler och hans tidning, känd för sina attacker på McCarthy. Wechsler erkände sig ha varit kommunist i tjuguaraldern (före 1937); nu avskyr han lika mycket kommunismen och McCarthy-ismen. McCarthy, som stundom sade sig aldrig läsa The Post, stundom angrep tidningen i ursinne, påstod att Wechsler hela tiden tjänade kommunismen och att just hans angrepp på kommunismen visade hur listigt han arbetade. Om det gemena i McCarthy's frågor och antydningar är det inte möjligt att utan långa citat ge någon föreställning. Wechsler, som stod på sig, förklarade med all rätt att enligt McCarthy patriotism inte kunde bevisas annat än genom lovprisande av McCarthy.

Inom stora grupper, främst ämbetsmän, vetenskapsmän och publicister, riktas en mörkdande kritik mot de berörda metoderna; en rad reformförslag har framförts, av vilka några berörs i en rapport för dagen av Dagens Nyheter's korrespondent. Det är emellertid svårt att få bort oarterna; förhört utskotten har blivit en institution i amerikanskt statsliv, och för samvetslösa maktsträvarer är det naturligt att begagna dem. Man vill hoppas att regeringen och partiledningarna gör de nuvarande missbruket omöjliga.

4 23/6

Överste Kleen bjuder på ett helt knippe av protester. Dess värre har han bara rätt på en punkt — i det ovedersägliga påståendet att resor kan vara nyttiga. Överste Kleens artikel i Vecko-Journalen synes vara ett bevis för att resor också kan vara skadliga.

Hr Kleen vill inte försvara Franco. I Vecko-Journalen summeras hr Kleens artikel med orden: "Francos insats betygsätts på olika sätt, men mot bakgrunden av den röda folkrepubliken framstår han onekligen som en framstegsman." Även Vecko-Journalen har uppfattat artikeln som ett försvar för Franco, vilket den uppenbarligen är. Jag bortser från att Vecko-Journalens redaktion tydligen tror att det fanns en "röd folkrepublik" i Spanien då Franco revolterade; i själva verket satt ingen enda socialist eller kommunist i regeringen då upproret bröt ut.

Att en minoritet av valmännen kan få majoritet i parlamentet är inte något underligt; det förekommer i de flesta valsätt. För närvarande sitter Churchill på en minoritet av väljare; vi brukar inte kalla hans regering odemokratisk.

Att kalla den regering som satt vid makten vid valen 1936 maktlös är en så absurd överdrift att det inte lönar sig att diskutera den. Denna väldiga valstrid, där man på båda hållen ansträngde sig till det yttersta, skulle enligt hr Kleen ha varit meningslös.

Hr Kleen talar om vad Eden sagt i underhuset på hösten 1936. En genomgång av Edens tal visar att hr Kleen även på denna punkt är ovederhäftig. Eden har aldrig sagt något sådant; han har talat om att våldsdåd förekom på båda sidor.

Hr Kleen protesterar också mot

vår beskrivning av hans beskrivning av folkfronten. Det är tillräckligt att citera en rad ur hans artikel: "Folkfronten... förföljde och mördade politiska motståndare..."

Hr Kleen försvarar inte bara Franco, utan också en ovanligt dålig artikel. Vill han göra sig besvärt att läsa det på en gång mest elementära och mest objektiva som finns i varje bibliotek, så hänvisas han till årsöversikterna i The Annual Register.